

////////////////////////////////////

Een verkeerskundige kan dus te werk worden gesteld in zowat alle sectoren die rechtstreeks of onrechtstreeks te maken hebben met verkeer en mobiliteit.

- Gewestelijke overheid en instanties: voorbereiden en uitvoeren van het Vlaams mobiliteitsbeleid, bovenlokaal overleg m.b.t. mobiliteitsplanning
- Provinciale overheden: voorbereiden en uitvoeren van regionaal en bovenlokaal verkeers- en mobiliteitsbeleid, uittekenen van bovenlokale fietsroutenetwerken, uitwerken van het luik "mobiliteit" in de provinciale ruimtelijke structuurplannen,
- Gemeentelijk overheden: voorbereiden en uitvoeren van lokaal verkeers- en mobiliteitsbeleid, bijdragen aan de ontwikkeling van het gemeentelijk mobiliteitsplan, uitwerken van lokale verkeersingrepen, communicatie naar bewoners, ...
- Openbaar vervoersbedrijven (NMBS-groep, De Lijn): planning en organisatie van dienstregelingen en rittenschema's, uitwerking specifieke ingrepen voor het openbaar vervoer (haltes, busbanen, verkeerslichten, ...) alsook de controle van maatregelen die door andere overheden worden uitgevoerd.
- Advies- en studiebureaus: advisering rond specifieke verkeers- en mobiliteitsvragen van overheden (b.v. de opmaak mobiliteitsplannen, de herinrichting van wegen, straten en pleinen), alsook van andere bedrijven (opstellen mobiliteitseffectrapporten, bedrijfsvervoerplannen, inrichting van bedrijventerreinen, ...)
- Politiediensten: uitwerking handavingsbeleid, uitwerking en /of controle aanvullende verkeersreglementeringen, ...
- Belangenverenigingen (Fietzersbond, Voetgangersvereniging, Bond voor Trein-, Tram-, en Busgebruikers, ...): uitwerking voorstellen en belangenbehartiging naar de diverse overheden
- Opleiding en voorlichting (Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid, Vlaamse Stichting Verkeerskunde)
- Organisaties van algemeen belang (intercommunales, Mobiliteitsraad Vlaanderen, ...)
- Fabrikanten (wegsignalisatie, verlichting, bouwmaterialen, ...)
- Goederentransport
- Onderwijs en onderzoek

In het werkveld kunnen nog andere taken of functies verband hebben met verkeerskunde bv. als coördinator op beleidsniveau of als specialist in één verkeerskundig toepassingsveld (bv. een leidinggevende verantwoordelijk voor het verkeersbeleid of –onderzoek, een specialist ruimtelijke ordening en ontwerp) maar dit is niet wat in dit dossier beschreven wordt.

1.4 SECTOREN

- Diensten aan ondernemingen en personen

Dit dossier is tot stand gekomen onder de koepel van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) waarin zowat alle sectoren vertegenwoordigd zijn die rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden zijn met de sector van verkeer, vervoer en mobiliteit.

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Andere: Studie van de arbeidsmarkt, beroepsprofiel en opleidingsprofiel voor verkeerskundigen, Provincie Limburg, Onderzoekscel Hogeschool voor Verkeerskunde, i.o.v. de Vlaamse Minister voor Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, Diepenbeek, 1998.
- Andere: Tien beroepsbeoefenaars werden actief bevraagd, zij oefenen het beroep uit bij diverse werkgevers zoals bij de politie, het gemeentebestuur, een studiebureau en het openbaar vervoer.

Relatie tot het referentiekader

Er zijn geen relevante Competentfiches voor dit beroep. De inhoud van dit dossier werd vormgegeven a.d.h.v. bovengenoemd referentiekader en a.d.h.v. input van arbeidsmarktactoren en een praktijktoets in het werkveld.

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde heeft AHOVOKS een lijst met de contactgegevens van 16 verkeerskundigen overgemaakt om een praktijktoets te kunnen uitvoeren. Het doel was een goed zicht krijgen om de activiteiten met onderliggende vaardigheden, kennis, context en autonomie van beroepsbeoefenaars in diverse functies.

Van de 16 contactpersonen reageerden 10 personen positief. Via een diepte-interview (5 personen waarvan één persoon ervaring had met 2 werkgevers) of een schriftelijke vragenlijst (4 personen) was het mogelijk om een goed en volledig beeld te krijgen van het beroep. De vragen (voor het interview en de vragenlijst) werden opgemaakt op basis van input van VSV en analyse van de lopende vacatures op dat moment (17 vacatures van diverse organisaties). De conclusies van de bevraging werden achteraf grondig besproken met VSV.

Lijst van bevraagde beroepsbeoefenaars

VRIJSEN Pieter - Agentschap Wegen en Verkeer AWW Vlaams-Brabant + Studiebureau (vorige job): diepte-interview over beide functies

DEBRABANDERE Tim - De Lijn West-Vlaanderen: diepte-interview

DILS Danny - Lokale Politie Lier : diepte-interview

LIETEN Johan - Stadsbestuur Hasselt: schriftelijke vragenlijst

COBBAERT Silvia- GO! Scholengroep in Ninove: schriftelijke vragenlijst + telefonische verduidelijking

VAN DAELE Katrien - Stad Oostende: schriftelijke vragenlijst

DE ROECK Filip - Politie Antwerpen: schriftelijke vragenlijst

GEUENS Kenny - Stadsbestuur Poperinge: diepte-interview

NOLDUS Tim - Stadsbestuur Herne: diepte-interview

SMETS Myriam- Stad Genk (interview is niet kunnen doorgaan omwille van onverwachte, langdurige afwezigheid van mevr. Smets)

2. Beschrijving van het beroep

2.1 ACTIVITEITEN, KENNIS EN VAARDIGHEDEN

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Voert beleidsondersteunende taken uit				
• Maakt rapporten en aanbevelingen op voor het (gemeente)bestuur				
• Formuleert voorstellen om verkeerssituaties en mobiliteit te verbeteren				
• Voert proactief onderzoek naar knelpunten inzake vervoer en zoekt naar oplossingen met het oog op advisering				
• Bereidt ontwerpbeslissingen voor bestuursorganen voor en stelt ze op ter goedkeuring				
2. Beheert mobiliteitsplannen				
• Ondersteunt en adviseert bij de uitwerking van mobiliteitsplannen voor gemeenten en andere (overheids)diensten				
• Werkt mobiliteitsplannen voor gemeenten en andere (overheids)diensten uit en past ze aan indien nodig				
• Voert de beleids- en actieplannen uit (bv. parkeerplannen, circulatieplannen, fietsplannen, signalisatieplannen, ...)				
• Bereidt een audit van de infrastructuur voor en voert de audit uit (met als doel adviezen te formuleren)				
• Controleert de uitvoering van de mobiliteitsplannen op naleving wetgeving / vergunningen/ reglementering ...				
• Adviseert over en volgt verkeer en mobiliteit in de schoolomgeving(en) op				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
3. Geeft advies en doet de opvolging van vergunningen bij evenementen en werken				
• Werkt een draaiboek en aanvraagprocedure uit m.b.t. signalisatievergunningen				
• Adviseert aanvragen inname openbaar domein, bouwplannen, wegontwerp				
• Adviseert organisatoren en aannemers rond mobiliteit omwille van evenementen en bouwaanvragen				
• Werkt een signalisatieplan uit voor evenementen, werken of inname openbaar domein en/of adviseert de aannemer/organisator.				
• Werkt aanvullende politiereglementen en tijdelijke politieverordeningen uit				
• Doet indien nodig een plaatsbezoek in de voorbereiding van vergunningsprocedure				
• Doet de administratieve voorbereiding en verwerking van beslissingen over vergunningen bij evenementen en werken				
• Doet de opvolging betreffende vergunning inname openbaar domein, signalisatievergunningen, aanvullende politiereglementen en tijdelijke politieverordeningen.				
• Controleert op het terrein door plaatsbezoek				
• Maakt gebruik van zijn machtiging voor het opstellen van een PV bij inbreuken Inname Openbaar Domein (IOD), signalisatievergunningen en onveilige verkeerssituaties of verkeersovertredingen (met uitsluiting van die elementen waarvoor de politie bevoegd is)				
• Faciliteert bereikbaarheid bv. door aangepaste of aanvullende signalisatie				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Coördineert samen met politie veiligheidsplannen bij evenementen				
Plant en volgt de plaatsing van straatmeubilair op				
Maakt subsidiedossiers voor evenementen, verbetering schoolomgeving, aanpassing fietsinfrastructuur, ... en volgt ze op.				
4. Actualiseert de verkeersbordendatabank *				
Inventariseert nieuwe verkeersborden op het grondgebied				
Doet het applicatiebeheer GIS*				
* * Geografisch informatiesysteem Dit is een informatiesysteem waarmee (ruimtelijke) gegevens of informatie over geografische objecten, zogeheten geo-informatie kan worden opgeslagen, beheerd, bewerkt, geanalyseerd, geïntegreerd en gepresenteerd. GIS wordt onder andere gebruikt in de planologie en de analyse van verkeer, vervoer, milieu en veiligheid.				
5. Staat in voor externe communicatie				
Organiseert vormingssessies voor verschillende doelgroepen				
Licht rapporten en aanbevelingen toe				
Verstrekt informatie aan de burger en andere belanghebbenden				
Behandelt en volgt klachten en vragen op, doet indien nodig een plaatsbezoek en/of bemiddelt bv. m.b.t. buurt- en voetwegen				
Werkt sensibiliseringscampagnes en verkeerseducatie uit, organiseert ze en volgt ze op				
Werkt acties bv. bevorderen fietsmobiliteit, collectief vervoer, autodelen, enz uit, organiseert ze en volgt ze op				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Fungeert als aanspreekpunt van scholen, ouderraden, dorpsraden (schoolomgeving, schoolstraten, ...)				
6. Bouwt een netwerk uit				
Overlegt met andere diensten van de organisatie				
Bouwt contacten met de overheid en beleidsvoerders op en onderhoudt ze				
Bouwt contacten op met de politie, De Lijn, schoolbesturen, en diverse stakeholders inzake mobiliteit en verkeer				
Vertegenwoordigt de entiteit in diverse organisaties en op evenementen				
7. Houdt wetgeving, reglementering en nieuwe ontwikkelingen bij				
Houdt nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen bij en integreert ze				
Toetst en controleert aanvullende verkeersreglementen en past ze aan indien nodig				
Raadpleegt vakgerichte informatie				
Maakt het handboek op voor uniform gebruik van inrichtingen (Snelheidsplan, Bewegwijzering, ...)				
8. Staat in voor de inhoudelijke kwaliteitszorg en de coördinatie van het mobiliteits- en verkeersbeleid in samenwerking met andere interne en externe diensten.				
Formuleert verbetervoorstellen m.b.t. processen en kwalitatieve dienstverlening				
Stelt info ter beschikking van collega's (interne communicatie)				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Bereidt overleg met andere diensten, politie en brandweer voor				
Signaleert noden, behoeften en tekorten vastgesteld tijdens het werken met diverse entiteiten en medewerkers				
Maakt verslagen en nota's				
Rapporteert aan de leidinggevende(n)				
Reserveert accommodaties, materiaal en materieel				
Voert beperkt verkeersonderzoek uit en analyseert de resultaten				
Houdt verkeerstellingen en statistieken bij				
Voert administratieve taken inzake proefopstellingen, wegomleggingen, signalisatie, verkeers- en politiereglementen uit				
9. Organiseert de eigen werkzaamheden met oog voor kwaliteit				
Plant zijn dag zodat de activiteiten op tijd uitgevoerd worden				
Treft voorbereidingen om de eigen opdracht optimaal uit te voeren				
Doet beroep op experts waar nodig				
Stimuleert partnerschappen				
Overlegt met leveranciers bv. vertegenwoordigers van straatmeubilair				
10. Werkt in teamverband				
Wisselt efficiënt informatie uit met collega's en verantwoordelijken				
Rapporteert aan de verantwoordelijke en werkt volgens zijn aanwijzingen				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Past zich makkelijk aan (verandering van collega's, wijzigende werkschema's, ...) en stelt zich flexibel op				
11. Ontwikkelt permanent de eigen deskundigheid				
Volgt bijscholing				
Informeert zich over de ontwikkelingen in het vakgebied				
Identificeert de behoeften aan verdere ontwikkelingen				
Verwerft nieuwe kennis en vaardigheden in het vakgebied				
Deelt kennis met collega's van eigen en andere afdelingen				
Bezoekt beurzen				

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van milieukunde en milieueffectrapportering
- Basiskennis van kosten-batenanalyses
- Basiskennis van plaatsingscriteria voor verkeerslichten
- Basiskennis van sociologie
- Basiskennis van psychologie
- Basiskennis van logistiek en zwaar transport
- Kennis van (gangbare) software in relatie tot het takenpakket
- Kennis van eenvoudige dataverwerking binnen gangbare computersoftware
- Kennis van geografische informatiesystemen
- Kennis van projectmanagement
- Kennis van eenvoudige statistiek (gemiddelden, percentielen, ...)
- Kennis van organisatiekunde, planningsprocessen en besluitvorming
- Kennis van ruimtelijke ordening

- Kennis van sociale verkeerskunde: gedragsmodellen, rijtaakanalyse, omgevingspsychologie, enz.
 - Kennis van achtergronden van bedrijfsvoeringsprocessen van de organisatie van openbaar vervoer
 - Kennis van verkeersbouwkundige aspecten (opbouw weglichaam, verhardingstypen, ...)
 - Kennis van verkeers- en vervoersmodellen
 - Kennis van verkeer en milieu- en omgevingsaspecten
 - Kennis van openbaar vervoer
 - Kennis van verkeers- en vervoersmanagement
 - Kennis van belangrijke actoren en sectoren in het werkveld
 - Kennis van verkeer in zijn ruime maatschappelijke context
 - Kennis van relatie verkeer en openbare ruimte
 - Kennis van mobiliteit en mobiliteitsmanagement
 - Kennis van verkeersplanning
 - Kennis van (de opmaak van) signalisatieplannen
 - Kennis van aanbestedingsprocedures
 - Kennis van gesprekstechnieken met onderhandelingspartners
-
- Grondige kennis van de wegcode
 - Grondige kennis code wegbeheerder
 - Grondige kennis van het mobiliteitsdecreet en de daaraan verbonden procedures
 - Grondige kennis van verkeerswetgeving en belangrijke jurisprudentie rond verkeerswetgeving
 - Grondige kennis van verkeerskundig ontwerp
 - Grondige kennis van verkeerskundig veldonderzoek en veldwerktechnieken
 - Grondige kennis van de functionele categorisering van het wegstelsel in Vlaanderen
 - Grondige kennis van verkeerstechniek en -regeltechniek

Cognitieve vaardigheden

- Het kunnen opmaken van rapporten en aanbevelingen voor het (gemeente)bestuur
- Het kunnen voorbereiden van ontwerpbeslissingen voor bestuursorganen en opstellen ter goedkeuring
- Het kunnen uitvoeren van de beleids- en actieplannen (bv. parkeerplannen, circulatieplannen, fietsplannen, signalisatieplannen, ...)
- Het kunnen controleren van de uitvoering van de mobiliteitsplannen op naleving wetgeving / vergunningen/ reglementering ...
- Het kunnen uitwerken van aanvullende politiereglementen en tijdelijke politieverordeningen
- Het kunnen doen van een plaatsbezoek in de voorbereiding van vergunningsprocedure (indien nodig)
- Het kunnen administratief voorbereiden en verwerken van beslissingen over vergunningen bij evenementen en werken
- Het kunnen opvolgen van vergunningen inname openbaar domein, signalisatievergunningen, aanvullende politiereglementen en tijdelijke politieverordeningen.
- Het kunnen op het terrein controleren van vergunningen, aanvullende politiereglementen en tijdelijke politieverordeningen door plaatsbezoek

- Het kunnen gebruik maken van zijn machtiging voor het opstellen van een PV bij inbreuken op Inname Openbaar Domein (IOD), signalatievergunningen en onveilige verkeerssituaties of verkeersovertredingen (met uitsluiting van die elementen waarvoor de politie bevoegd is)
- Het kunnen plannen en opvolgen van de plaatsing van straatmeubilair
- Het kunnen opmaken en opvolgen van subsidiedossiers voor evenementen, verbetering schoolomgeving, aanpassing fietsinfrastructuur, ...
- Het kunnen inventariseren van nieuwe verkeersborden op het grondgebied
- Het kunnen doen van het applicatiebeheer GIS
- Het kunnen organiseren van vormingssessies voor verschillende doelgroepen
- Het kunnen toelichten van rapporten en aanbevelingen
- Het kunnen verstrekken van informatie aan de burger en andere belanghebbenden
- Het kunnen uitwerken, organiseren en opvolgen van sensibiliseringscampagnes en verkeerseducatie
- Het kunnen uitwerken, organiseren en opvolgen van acties bv. bevorderen fietsmobiliteit, collectief vervoer, autodelen, enz.
- Het kunnen overleggen met andere diensten van de organisatie
- Het kunnen opbouwen en onderhouden van contacten met de overheid en beleidsvoerders
- Het kunnen opbouwen van contacten op met de politie, De Lijn, schoolbesturen, en diverse stakeholders inzake mobiliteit en verkeer
- Het kunnen vertegenwoordigen van de entiteit in diverse organisaties en op evenementen
- Het kunnen bijhouden en integreren van nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen
- Het kunnen toetsen, controleren en indien nodig aanpassen van aanvullende verkeersreglementen
- Het kunnen raadplegen van vakgerichte informatie
- Het kunnen opmaken van het handboek voor uniform gebruik van inrichtingen (Snelheidsplan, bewegwijzering, ...)
- Het kunnen ter beschikking stellen van info van collega's (interne communicatie)
- Het kunnen voorbereiden van overleg met andere diensten, politie en brandweer
- Het kunnen signaleren van noden, behoeften en tekorten vastgesteld tijdens het werken met diverse entiteiten en medewerkers
- Het kunnen maken van verslagen en nota's
- Het kunnen rapporteren aan de leidinggevende(n)
- Het kunnen reserveren van accommodaties, materiaal en materieel
- Het kunnen uitvoeren van een beperkt verkeersonderzoek en analyseren van de resultaten
- Het kunnen bijhouden van verkeerstellingen en statistieken
- Het kunnen uitvoeren van administratieve taken inzake proefopstellingen, wegomleggingen, signalisatie, verkeers- en politiereglementen
- Het kunnen plannen van zijn dag zodat de activiteiten op tijd uitgevoerd worden
- Het kunnen treffen van voorbereidingen om de eigen opdracht optimaal uit te voeren
- Het kunnen beroep doen op experts waar nodig
- Het kunnen stimuleren van partnerschappen
- Het kunnen overleggen met leveranciers bv. vertegenwoordigers van straatmeubilair
- Het kunnen efficiënt informatie uitwisselen met collega's en verantwoordelijken
- Het kunnen rapporteren aan de verantwoordelijke en werken volgens zijn aanwijzingen
- Het kunnen zich makkelijk aanpassen (verandering van collega's, wijzigende werkschema's, ...) en flexibel opstellen

- Het kunnen volgen van bijscholingen
- Het kunnen informeren over de ontwikkelingen in het vakgebied
- Het kunnen identificeren van de behoeften aan verdere ontwikkelingen
- Het kunnen verwerven van nieuwe kennis en vaardigheden in het vakgebied
- Het kunnen delen van kennis met collega's van eigen en andere afdelingen
- Het kunnen bezoeken van beurzen

Probleemoplossende vaardigheden

- Het kunnen formuleren van voorstellen om verkeerssituaties en mobiliteit te verbeteren
- Het kunnen proactief voeren van een onderzoek naar knelpunten inzake vervoer en het zoeken naar oplossingen met het oog op advisering
- Het kunnen ondersteunen en adviseren bij de uitwerking van mobiliteitsplannen voor gemeenten en andere (overheids)diensten
- Het kunnen uitwerken van mobiliteitsplannen voor gemeenten en andere (overheids)diensten en aanpassen indien nodig
- Het kunnen voorbereiden en uitvoeren van een audit van de infrastructuur (met als doel adviezen te formuleren)
- Het kunnen adviseren over en opvolgen van verkeer en mobiliteit in de schoolomgeving(en)
- Het kunnen uitwerken van een draaiboek en aanvraagprocedure m.b.t. signalisatievergunningen
- Het kunnen adviseren van aanvragen inname openbaar domein, bouwplannen, wegontwerp
- Het kunnen adviseren van organisatoren en aannemers rond mobiliteit omwille van evenementen en bouwaanvragen
- Het kunnen uitwerken van een signalisatieplan voor evenementen, werken of inname openbaar domein en/of adviseren van de aannemer/organisator.
- Het kunnen faciliteren van bereikbaarheid bv. door aangepaste of aanvullende signalisatie
- Het kunnen samen met politie coördineren van veiligheidsplannen bij evenementen
- Het kunnen behandelen en opvolgen van klachten en vragen, en indien nodig een plaatsbezoek doen en/of bemiddelen bv. m.b.t. buurt- en voetwegen
- Het kunnen fungeren als aanspreekpunt van scholen, ouderraden, dorpsraden (schoolomgeving, schoolstraten, ...)
- Het kunnen formuleren van verbetervoorstellen m.b.t. processen en kwalitatieve dienstverlening

Motorische vaardigheden

- Geen vereisten

Omgevingscontext

- De activiteiten van de verkeerdeskundige situeren zich in heel diverse organisaties met een eigen huisstijl en reglementering/procedures die strikt moeten gerespecteerd worden.

- Afhankelijk van de opdracht kunnen verplaatsingen noodzakelijk zijn.
- De verkeerskundige verricht zijn werk hoofdzakelijk in een kantoor aan een computer, maar plaatsbezoek komt frequent voor.
- De verkeersdeskundige werkt in een multidisciplinair team. Bereidheid tot samenwerking en flexibiliteit zijn dus noodzakelijk.
- De verkeerskundigen werken in een vertrouwde maar wisselende omgeving met meerdere van elkaar verschillende contexten.
- Elk dossier of probleem heeft zijn eigenheid waarin de verkeerskundige zelfstandig beslist welke aanpak hij voorstelt.
- Er kan ook een belangrijke inhoudelijke samenhang zijn met de volgende beroepen en disciplines bv. ruimtelijk planner, stedenbouwkundige, architect, milieudeskundige, politie, bouwkundig ingenieur. De complexiteit van verkeersproblemen en –projecten vereist een interdisciplinaire aanpak en ruim overleg.
- Verkeerskundigen binnen de overheid zijn vaak de spil tussen beleid en burger. Dit houdt in dat beleidsintenties correct moeten worden verwoord en uitgelegd naar het publiek. Verkeerskundigen dienen daarom luisterbereid, communicatief en empathisch te zijn. Deontologie en representatie zijn hierbij cruciaal.
- Het beroep vraagt occasioneel avond- en/of weekendwerk.

Handelingscontext

- Verkeerskundigen moeten rekening houden met de procedures die in de wet of in de interne werking voorgeschreven zijn.
- Verkeerskundigen moeten kunnen omgaan met complexiteit: een multi- en interdisciplinaire houding is vereist.
- De verkeerskundige is meestal niet de hiërarchische meerdere van een team dat hij moet aansturen om zijn doelstellingen te bereiken. Communicatieve vaardigheden en overtuigingskracht zijn dus zeker nodig.
- Vaak moeten maatregelen worden uitgewerkt onder tijdsdruk. Verkeerskundigen dienen daarom stressbestendig te zijn.
- Een juiste inschatting van verkeersproblemen of –dossiers is elementair.
- Verkeer en mobiliteit is een complexe materie. De verkeerskundige moet de begrippenkaders vlot kunnen hanteren. Dit blijkt niet alleen uit de verschillende stappen in het beleidsproces waarbinnen de verkeerskundige een rol dient te vervullen, zonder deze actief te leiden. Ook de thematieken binnen de verkeerskunde zijn zeer uiteenlopend, gaande van b.v. verkeerspsychologie, verkeersregeltechniek tot mobiliteitseffectrapportage. Bovendien zijn er raakvlakken met andere beleidsdomeinen, zoals economie, milieubeheer, ruimtelijke ordening, enz.
- Een verkeerskundige kan onmogelijk en moet ook geen specialist zijn in elk thema, laat staan in de andere beleidsdomeinen. Wel moet hij in staat zijn de mogelijkheden binnen elk thema in te zien en de consequenties naar andere beleidsdomeinen in te schatten.
- De beroepsbeoefenaar beschikt over sterke probleemoplossende vaardigheden en overtuigingskracht.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het organiseren van het eigen takenpakket

- het beschrijven en definiëren van problemen inzake verkeer en mobiliteit
- het beheren van mobiliteitsplannen
- het nemen van beslissingen bij hoogdringendheid of het doen van voorstellen in bepaalde contexten
- het opzetten en uitvoeren van een eenvoudig verkeersonderzoek
- het kaderen van problemen en oplossingen binnen een globale visie
- het schrijven of mondeling verwoorden van eenvoudige adviezen
- het maken van een realistische schatting van kosten
- het opstellen van een schriftelijk rapport
- het voorbereiden en uitwerken van een mondelinge presentatie met de daarvoor gangbare technische en IT-middelen
- het geven van een mondelinge presentatie voor een groep deskundigen of betrokkenen
- het communiceren met diverse stakeholders en met een breed publiek
- het proactief signaleren van knelpunten en het formuleren van voorstellen om verkeerssituaties en voorstellen te verbeteren
- het bemiddelen tussen de betrokken partijen van een probleem i.v.m. buurt- en voetwegen
- het aansturen van medewerkers al dan niet van andere diensten
- het up-to-date houden van kennis over wetgeving e.d. en het ontwikkelen van de eigen deskundigheid
- het voorbereiden en opstellen van ontwerpbeslissingen
- het uitbouwen van een netwerk

Is gebonden aan

- verschillende kennisdomeinen. Bij een complex verkeersprobleem of het opstellen van een omvattend verkeers- en mobiliteitsplan voor een gemeente of regio wordt de verkeerskundige geconfronteerd met bepalingen en beperkingen uit diverse kennisdomeinen. De verkeerskundige dient het geheel op elkaar af te stemmen.
- binnen de organisatie geldende regels en procedures, veiligheidsvoorschriften, kwaliteitsvoorschriften en het beleidskader. Het correct toepassen van de voorschriften is strikt noodzakelijk
- de goedkeuring of bekrachtiging door bestuursorganen (hij dient dit meestal eerst voor te leggen aan een hiërarchische overste)
- de deontologie van de werkgever
- het Europees verkeersbeleid
- nationale, gewestelijke en provinciale beleidsstructuren
- gemeentelijk beleid en gemeentelijke autonomie
- juridisch kader van het bestuursniveau waar in hij/zij werkzaam is en van andere niveaus indien van toepassing.
- de procedures en beslissingen van overlegorganen zoals beschreven in de wetgeving o.a. het mobiliteitsdecreet
- begroting en subsidies
- de planning en het eventueel melden wanneer extra tijd nodig blijkt voor de realisatie van een opdracht
- kwaliteitseisen van de organisatie
- het klantgericht communiceren met diverse stakeholders
- het zich dienstverlenend opstellen als brugfiguur tussen burger en overheid
- het melden van problemen aan leidinggevenden

Doet beroep op

- de beleidsverantwoordelijke. De verkeerskundige draagt geen eindverantwoordelijkheid voor adviezen en voorstellen, aangezien dit in de sector van verkeer en mobiliteit bijna uitsluitend een beleidsverantwoordelijkheid is.
- de leidinggevende voor complexe problemen
- diverse specialisten in deelvakgebieden, b.v. juristen, bouwkundig ingenieurs, architecten, ... bij specifieke vragen en problemen rond deze aspecten.
- administratieve ondersteuning.

Verantwoordelijkheid

- Het uitvoeren van beleidsondersteunende taken
- Het beheren van mobiliteitsplannen
- Het adviseren en opvolgen van vergunningen bij evenementen en werken
- Het actualiseren van de verkeersbordendatabank
- Het instaan voor externe communicatie
- Het uitbouwen van een netwerk
- Het bijhouden van wetgeving, reglementering en nieuwe ontwikkelingen
- Het instaan voor de inhoudelijke kwaliteitszorg en de coördinatie van het mobiliteits- en verkeersbeleid in samenwerking met andere interne en externe diensten.
- Het organiseren van de eigen werkzaamheden met oog voor kwaliteit
- Het werken in teamverband
- Het permanent ontwikkelen van de eigen deskundigheid

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen wettelijke vereisten

Vereiste attesten

Geen vereisten.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Naar schatting zijn er op dit moment een 250-tal personen met een verkeerskundige opleiding werkzaam in Vlaanderen. Dit houdt in dat er nog steeds behoefte is aan minimaal 300 verkeerskundigen, uitgaande van de arbeidsmarktvoorwaarden en het werkveld anno 1998. Maar in

2016 zijn de uitdagingen in het werkveld zeker niet afgenomen. Op basis van een extrapolatie van de Nederlandse situatie, waar er momenteel meer dan 2000 gediplomeerde verkeerskundigen werkzaam zijn en de vraag nog steeds toeneemt, mag geconcludeerd worden dat er anno 2016 een reële behoefte is aan minimaal 700 verkeerskundigen.

Verkeer en mobiliteit zijn maatschappelijke thema's, die ook al jarenlang opgenomen zijn als beleidsthema's bv. Vlaams decreet betreffende het mobiliteitsbeleid (2009). Diverse instanties en overheden zijn hierdoor gebonden aan wettelijke verplichtingen (bv. mobiliteitsplannen) of wensen zich aan te passen aan de huidige context en ambities. Daarom bestaat de behoefte om verkeerskundigen aan te werven en het takenpakket uit te diepen en vorm te geven. En gelet op de steeds groter wordende arbeidsmobiliteit, waarbij personen gemiddeld 10 jaar in dezelfde functie blijven fungeren, betekent dit dat er een reële behoefte is aan ongeveer 70 verkeerskundigen per jaar.

Met de huidige uitstroom van ongeveer 30 gediplomeerden per jaar gerealiseerd (over alle niveaus en instituten) kan worden, vraagt het nog minimaal 20-25 jaar om alle mogelijke arbeidsplaatsen op te vullen. Maar rekening houdend met een normaal arbeidsmarktverloop en pensionering, is dit uiteraard veel te beperkt om het normaal verloop op te vangen.

Conclusie: al bij al gaat het om een relatief kleine, maar nijpende arbeidsmarkt waar de vraag vele malen hoger is dan het aanbod.

Vacatures

In een eerdere studie (cfr. Referentiekaders) is in 1998 geconcludeerd dat Vlaanderen behoefte heeft aan ongeveer 550 verkeerskundigen.

Deze schatting van 550 van dit type verkeerskundigen was anno 1998 zonder meer realistisch te noemen. Ter vergelijking: de Stichting Verkeersonderwijs Tilburg vermeld in haar informatiebrochure m.b.t. de oprichting van de "Verkeersacademie" uit 1972 dat: "Bij een nauwkeurige berekening die gemaakt is in 1970 bleek dat er toen reeds een actuele behoefte bestond aan 850 all-round verkeerskundigen." En hoewel er in Nederland anno 2016 reeds duizenden gediplomeerde verkeerskundigen zijn, neemt de vraag naar hen nog steeds toe.

Paradoxaal is het aantal vacatures voor verkeerskundigen vrij beperkt. Maar deze paradox kan worden verklaard doordat de omvang van de arbeidsmarkt en het potentieel aan kandidaten ook vrij beperkt is. Vandaar dat vele gemeenten zich vaak niet de moeite getroosten om een uitgebreide en dure aanwervingsprocedure te starten waarop slechts een beperkt aantal kandidaten inschrijven. Veelal kiezen ze voor een interne opleiding of laten ze een nieuwe medewerker tijdens het werk de nodige opleiding volgen.

VDAB kan voor dit beroep geen relevante arbeidsmarktgegevens leveren.

3.2 MAATSCHAPPELIJKE EN CULTURELE RELEVANTIE

Belang vanuit cultureel-historisch perspectief

Verkeerskundigen dienen aandacht te hebben voor het openbaar domein, het patrimonium, de functie en betekenis van historische plekken en routes. Zo is de hernieuwde aandacht voor de historische trage wegen zeer actueel waarbij het gaat om het herstellen van traditionele en duurzame verbindingen voor voetgangers en fietsers.

Bij de herinrichting van straten en pleinen dient er aandacht te zijn voor de historische context.

Belang vanuit sociaal-cultureel perspectief

Verkeer en mobiliteit gaat over het functioneren van de samenleving en het leggen van contacten en verbanden. Verkeer is als zodanig een resultante van ruimtelijke activiteiten en deelname aan het openbaar leven. Verkeer gaat niet zozeer om het garanderen van de individuele vrijheid tot verplaatsen, wel om te zorgen dat iedereen in zijn basisbehoeften tot mobiliteit kan voldoen. Vaak zijn bepaalde groepen in de samenleving van belang: gehandicapten, kinderen, bejaarden, kansarmen. Welk zijn hun verplaatsingsbehoeften en kan de mobiliteit in zekere zin eerlijk verdeeld worden? Ontplooiingsmogelijkheden, sociale ontwikkeling, maar ook zaken als vervoersarmoede (de onmogelijkheid of weerstand om zich te verplaatsen) zijn dan ook belangrijke aandachtspunten voor verkeerskundigen.

Een ander punt is de acceptatie van maatregelen. Waarom worden verkeersoplossingen soms wel en soms niet goed door burgers onthaald. Wanneer speelt het NIMBY-effect ("Not in My Back Yard")? Of hoe een gebrek aan handhaving kan leiden tot normvervaging.

Een verkeerskundige moet op de hoogte zijn van de huidige ontwikkelingen en heersende maatschappijvisies om voorstellen te kunnen kaderen. Eerst en vooral moet hij bestaande en toekomstige noden kunnen detecteren, en vooral, echte problemen van andere kunnen onderscheiden. Klachten over mobiliteit zijn immers ook vaak te wijten aan sociale of economische problemen met veiligheid of distributie. Ook de politiek speelt een belangrijke rol. Beslissingen rond verkeer en mobiliteit worden altijd door het politiek beleid genomen. De verkeerskundige moet de politieke situatie derhalve goed inschatten.

Verkeer gaat over gemeenschapsgelden. Bovendien moet verkeersinfrastructuur decennia lang meegaan. Foute beslissingen kosten de overheid niet alleen veel geld, maar in het verkeer gaat het ook nog eens over mensenlevens.

Verkeersveiligheid is uiteindelijk misschien wel de belangrijkste aspect, aangezien er in Vlaanderen jaarlijks nog meer dan 400 verkeersdoden vallen, met alle sociaal en menselijk leed dat dit met zich meebrengt.

Belang vanuit het perspectief van (sport- en) cultuur(educatie) in de vrije tijd en het gezin

Verkeer en mobiliteit heeft uiteraard niet enkel een economische betekenis, maar heeft ook een grote impact op de vrije tijdsbeleving en -besteding. Uit het Onderzoek Verplaatsingsgedrag Vlaanderen uit 2013 blijkt dat ongeveer 15% van alle verplaatsing het motief "sport, ontspanning en cultuur" hebben, en is daarmee naast de motieven "winkelen" en "werken" het derde grootste verplaatsingsmotief.

4. Samenhang

In organisaties waar een verkeerskundige werkzaam is, blijkt meestal slechts één dergelijk profiel nodig. Verkeer en mobiliteit vereisen een multidisciplinaire samenwerking en breed overleg met interne en externe partners. De verkeerskundige bouwt hierdoor een heel breed netwerk op. Het doorgroeien naar andere functies binnen of buiten de eigen organisatie is mogelijk, maar verlopen niet volgens een vastomlijnd patroon.

Verkeerskundige